

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.025/2022/6.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve

cím1

A felperes képviselője:

Dr. Kazai Viktor ügyvéd /Kazai Ügyvédi Iroda/

cím2

Az alperes: alperes neve

cím3

Az alperes képviselője:

Dr. Nagy Erika Adrienn ügyvéd

cím4

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítélőtábla Mf.V.30.049/2021/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 72.M.70.239/2020/25.

Rendelkező rész

A Kúria Győri Ítélőtábla Mf.V.30.049/2021/9. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Székesfehérvári Törvényszék 72.M.70.239/2020/25. számú ítéletével a keresetet 330.000 (háromszázharmincezer) forintot meghaladó részében elutasította, hatályon kívül helyezi — a perköltségre és az illeték fizetésre is kiterjedően –, és

kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek – 15 napon belül – további 7.255.904 (hétmillió-kétszázötvenötezer-kilencszáznegy) forintot kártérítés címén 2016. október 11-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatával.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek – 15 nap alatt – 190.000 (százkilencvenezer) forint másodfokú és 180.000 (száznolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 606.872 (hatszázhatvan-nyolcszázhetvenkét) másodfokú és 725.590 (hétsházhuszonötezer-ötszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Egyebekben a jogerős ítéletet nem érinti.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes határozatlan idejű munkaviszonyban foglalkoztatta az alperest gyógyszerértárvezető munkakörben. Feltette a munkáltatói jogkört személy1 gyakorolta.

[2] A felperes fő beszállítója, a cég neve1 Zrt. (továbbiakban: beszállító) és a felperes 2010. május 26-án keretszerződést kötött, amely szerint a felperes havi forgalma alapján (később többször módosított mértékű) forgalmi kedvezményben részesül, amely engedményt utólag, egy összegben utalják át. A keretszerződés mellett a felperes és a beszállító az egymást követő időszakokra (2013. december 18. – 2016. szeptember 1. között) 10 alkalommal blanketta szerződést kötött, amely alapján az abban foglalt (a kedvezmény mértékét is érintő) szerződéses feltételek teljesülése esetén a felperest utólag, az engedményen túl üzleti ajándék is megilleti. Ez szervezett utazáson való részvételre vonatkozott utazási utalvány alapján. A blanketta szerződések tartalmazták, hogy a felperes jogosult kiválasztani az utazást, valamint az utazáson résztvevő munkavállalóját. A felperes nevében a blanketta szerződések az alperes írta alá, amelyre jogosult volt.

[3] A beszállító a felperes e-mail címére küldte meg az alperes nevére szóló repülőjegyeket és vouchereket elektronikusan, majd papír alapon is átadta azokat. A felperes könyvelésében a forgalmi kedvezmény egyéb bevételként jelent meg, az üzleti ajándékkal érintett időszakban ennek összege az utazás értékével csökkent.

[4] Az alperes a blanketta szerződéseket a felperes gyógyszerértár irodájában tartotta mappába lefűzte, ahol más nagykereskedők és beszállítók szerződései is voltak. Sem a felperes, sem a munkáltatói jogkör gyakorlója részére a blanketta szerződéseket nem mutatta be, és nem tájékoztatta az annak alapján járó utalványok értékéről sem. Az alperes saját magát jelölte ki és vett részt a szervezett utazásokon, így 2014 évben 780.000 forint értékű helység neve1 hajóúton, 1.780.000 forint értékű helység1–helység2 körúton, 2015 évben 915.404 forint értékű helység3-tengeri hajóúton, 291.000 forint értékű csehországi körúton, 550.000 forint értékű helység4i körúton, 1.274.000 forint értékű helység5 körúton, 2016 évben 923.000 forint értékű helység6-i utazáson, 742.500 forint értékű helység7–helység8–helység9-helység10 körúton és 330.000 forint értékű helység11i utazáson. A felperes több belső ellenőrzést folytatott le, melyek a bevételek-kiadások ellenőrzésére is kiterjedtek, azonban a beszállítóval kötött szerződéseket nem vizsgálták.

[5] A peres felek között a munkaviszony közös megegyezéssel 2016. augusztus 28-án szűnt meg. személy1 a 2017. üzleti év mérlegének és beszámolójának elkészülte után 2018

nyarán észlelte, hogy a 2013-2017 üzleti évekre vonatkozó könyvelési anyag alapján a beszállítóval bonyolított forgalom és ez után kapott kedvezmények mértéke között eltérés van. Erre tekintettel vizsgálatot folytatott le, és megkereste a beszállítót, aki 2018. október 9-én megküldte a blanketta szerződéseket és az ahhoz kapcsolódó adatokat, valamint tájékoztatta a munkáltatót arról, hogy a forgalmi kedvezmény egyéb bevételként jelenik meg a könyvelésben, annak mértéke az utazási utalványok összegével csökkent.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[6] A felperes pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 7.892.944 forint és annak kamata, valamint perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint 2018 novemberéig nem tudott a jelen per tárgyát képező tényekről, ezért nem volt abban a helyzetben, hogy kárigényét érvényesítse.

[7] Az alperes 2010. április 23-tól 2016. augusztus 20-ig gyógyszerár vezetőként a beszállítóval kötött keretmegállapodás alapján létrejövő blanketta szerződéseket 10 alkalommal a munkáltató nevében úgy kötötte meg, hogy annak tartalmáról nem tájékoztatta a felperest, az utat maga választotta ki és vette igénybe, ezáltal pedig kárt okozott.

[8] Az alperes a kereset elutasítását kérte a felperes perköltségben való marasztalásával. Álláspontja szerint a kárigény a 2016. szeptember 1-jén esedékes 330.000 forintos követelés kivételével elévült, mivel a beszállító a felperes könyvelésében szerepeltette a forgalmi kedvezményt egyéb bevétel címen, továbbá a felperes könyvvizsgálatot rendelhetett el, valamint az utazásokat a munkáltatói jogkör gyakorlójának jelezte. Kárt nem okozott, az utazási utalvány nem jelent meg a felperesnél kárként.

Az első- és a másodfokú íráság ítélet

[9] A Székesfehérvári Törvényszék 72.M.70.239/2020/25. számú kiegészített ítéletével kötelezte alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 7.585.904 forintot és ennek kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy a felperesnek perköltséget fizessen, valamint az államnak illetéket.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 179. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy a felperesnek kellett ennek megfelelően bizonyítani az alperes jogellenes, kötelezettségszegő és vétkes magatartását, az okozott kárt és azt, hogy a jogellenes és vétkes magatartás és a kár bekövetkezése között okozati összefüggés áll fenn.

[11] A kártérítési felelősség feltételei megállapításának vizsgálata során a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes tisztában volt azzal, miszerint az üzleti ajándékról, illetve az utazást biztosító szerződésmódosításokról személyl felperesi ügyvezetőt és

holdingbeli felettesét nem tájékoztatta, noha a szerződéseket csak az ő engedélyével köthette volna meg. Az alperes ezt a felperes tudta és engedélye nélkül tette, és ezzel, valamint azzal, hogy ezen szerződésmódosítások szerinti utazásokon részt vett, illetve ezekre mindig saját magát jelölte ki résztvevőként, megszegte a munkaviszonyból származó, az Mt. 6. § (2) bekezdése, 8. § (1) bekezdése, 52. § (1) bekezdés c) d) e) pontja által szabályozott kötelezettségeit.

[12] A bíróság hangsúlyozta, hogy az alperes maga mondta el, miszerint az olyan jelentőségű körülményeket, mint a jelen perbeli üzleti ajándékokat, illetve utazásokat biztosító szerződéses módosításokat meg kellett beszélnie személylssel. Az alperes szerint ennek eleget is tett, mert az első alkalommal egész biztosan jelezte ezt a felettesének, vele szóban megbeszélte, aki azt jóváhagyta. Ezáltal az utazási lehetőségeket az alperes jogszerűen vette igénybe. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a szerződésmódosításokat a felperest is magába foglaló holdingba iktatásra küldték.

[13] A bíróság álláspontja szerint az alperes ezen hivatkozását alátámasztani nem tudta. A perbeli üzleti ajándékokat, illetve utazásokat biztosító szerződésmódosításokat tehát engedély nélkül kötötte, ezáltal kárt okozott a felperesnek. A munkáltatóhoz ténylegesen átutalással nem folyt be a cég nevel Zrt-től az őt megillető teljes kedvezmény, ezáltal a felperes bevételtől esett el olyan módon, hogy azt az alperes saját céljaira, utazásaira fordította.

[14] Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az alperes tisztában volt azzal, miszerint a felperes határozta meg a kifizetett juttatásokat, ilyen jogköre az alperesnek nem volt. Ebből kifolyólag nem volt jogosult arra, hogy a maga részére a jelen perbeli utazások formájában egyfajta béren kívüli juttatást állapítson meg, és egyben „folyósítsa is azt”.

[15] A szerződésmódosítások alapján nemcsak az alperes lett volna jogosult egyébként részt venni ezeken az utazásokon, hanem a felperes bármelyik, általa kijelölt munkavállalója. Az alperes azonban mint felperesi ügyvezető és gyógyszerértárvezető minden perbeli esetben saját magát jelölte ki olyan személyként, aki részt vesz az utazásokon, amelyek jelentős része igen költséges, távoli országokba történt utazás vagy körút volt.

[16] Az alperes az utazásai alapját a felperes és a munkatársai előtt leplezni kívánta, ugyanis ellenkező esetben legalábbis felajánlotta volna más munkavállalónak az utazásokon való részvétel lehetőségét.

[17] Az alperes volt az, aki elmondta, hogy bár az utazásokról beszélt munkatársaival, de azt nem osztotta meg velük, hogy azokon milyen lehetőséggel, milyen módon vett részt, mivel azon megállapodások, melyek alapján utazott nem tartozott a munkatársaira (72.M.7239/2020/20. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal 4. bekezdés).

[18] Nem volt jelentősége annak, hogy az alperes a jelen perbeli külföldi útjairól közösségi oldalán posztolt, mivel az azt megtekintő személy legfeljebb az utazások tényét tudta megállapítani, azt azonban nem, hogy az milyen anyagi forrásból történt.

[19] Az sem volt megállapítható, hogy az alperes által hivatkozott, a közte és a cég neve1 Zrt. között a jelen perbeli utazások kapcsán folyt e-mail levelezésről a felperes tudott volna, különös tekintettel arra, hogy az alperes maga mondta el, miszerint nem észlelte, hogy azt rajta kívül bárki megnézte volna. Olyat az alperes nem állított, hogy a felperes ezen levelezés ellenőrzésére utasítást adott volna, illetve nem vitatta a felperes azon hivatkozását, miszerint személyl (vagy bárki más) ezen levelezés, vagy bármilyen más levelezés ellenőrzését elrendelte volna.

[20] Tény, hogy jelen perbeli szerződésmódosítások a gyógyszerár irodájában lévő dossziében voltak lefűzve, azonban az is bizonyítást nyert, hogy ezekről az alperes senkit nem tájékoztatott, így nyilvánvalóan azokat senki nem kereste, illetve nem ellenőrizte. A munkaviszony átadás-átvétel során sem tájékoztatta az alperes a munkáltatót ezen szerződésmódosításokról.

[21] Alperes kötelezettségszegő magatartása, így a szerződésmódosítások megkötése, eltitkolása, az utazásokon való részvétel és kizárólag saját maga kijelölése ezen utazásokra, kétségtelenül szándékos volt, a szerződésmódosításokat azért kötötte meg, mert utazni kívánt.

[22] Tekintettel arra, hogy az alperes szándékosan tanúsította a jelen perbeli károkozó magatartást az Mt. 179. § (3) bekezdés alapján köteles a felperes teljes kárát megtéríteni.

[23] Az Mt. 286. § (3) bekezdésére tekintettel a bíróság rögzítette, hogy a felperes követelése nem évült el, mivel az a Ptk. 6:24.§ (1) bekezdése alapján nyugodott a cég neve1 Zrt.-től 2018. október 9-én kapott válaszig. Ekkor került ugyanis a felperes teljeskörűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába. A bíróság utalt az EBH 2004.1120. számú eseti döntésre, amely alapján hangsúlyozta, hogy a felperes azért nem szerzett tudomást a jelen perbeli követelését megalapozó szerződésmódosításokról, mert ezeket az alperes neki felróhatóan eltitkolta, azokhoz engedélyt nem kért.

[24] A felperes a keresetét 2019. április 29-én a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése alapján – tekintettel az Mt. 286. § (4) bekezdésére is – az elévülési időn belül, vagyis az akadály megszűnésétől, az igényérvényesítéshez szükséges információk teljeskörű megszerzésétől számított egy éven belül nyújtotta be.

[25] Amennyiben az akadály megszűnése időpontjaként 2018 nyarat vesszük figyelembe, akkor is a felperes a keresetlevelét a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése és az Mt. 286. § (4) bekezdése alapján a rendelkezésre álló egy éves határidőn belül terjesztette elő. Ez utóbbinál korábbi időpontot nem lehetett az akadály megszűnése idejének tekinteni, mert a felperes igényérvényesítéséhez elengedhetetlen információ volt a szerződésmódosítások ismerete.

[26] A felperesnek önmagában az egyéb bevételei változásából nem kellett felismernie az alperes károkozó magatartását különös tekintettel arra, hogy az egyéb bevételei mindegyik olyan évben, amikor az alperes a szerződésmódosítások révén utazott, meghaladták az utazásokkal nem érintett évek egyéb bevételeit.

[27] A felperes kereseti követelését tekintve a bíróság a közlekedési eszköz neve 2015 utazással kapcsolatos 307.040 forintos követelést alaptalannak találta. Alperes vitatta, hogy ezen az utazáson részt vett volna, a felperes pedig állítását nem tudta konkrétan alátámasztani.

[28] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Vf.V.30.049/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a felperesi marasztalás összegét 330.000 forintra leszállította, a kamatrendelkezést helybenhagyta, az alperes perköltség viselési kötelezettségét mellőzte. Kötelezte a feleket pervesztességük szerint illeték fizetésére is.

[29] A másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletet kizárólag az elévülés nyugvása és a munkáltatói jogkör gyakorlójának tájékoztatása körében vizsgálhatta a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdésére figyelemmel.

[30] A másodfokú bíróság az elévülésre tekintettel hangsúlyozta, hogy az Mt. 286. §-a értelmében a munkajogi igény három év alatt évül el, amelyet hivatalból kell figyelembe venni.

[31] A másodfokú bíróság ítéletében utalt a Ptk. 6:23. § (1) bekezdésére és 6:24. §-ban foglaltakra. Rögzítette, hogy a jogszabály nem határozza meg a nyugvása okot adó (objektív és szubjektív) körülményeket sem konkrétan, sem példálózó jelleggel. A töretlen ítélkezési gyakorlat alapján az elévülés nyugvásanak megszűnte szempontjából annak van jelentősége, hogy a károsult mikor került minden tekintetben a követelése érvényesíthetőségének a helyzetébe, mikor jutott teljeskörűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába (EBH 2014.1120, BH 2005.286.).

[32] A másodfokú bíróság a bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy a keretszerződés a felperes rendelkezésére állt. Az forgalmi kedvezményre való jogosultságot tartalmazott, annak mértéke a forgalomhoz képest meghatározásra került, a tényleges forgalmi mértékről tájékoztatást kapott negyedévenként és évenként a beszállítótól. A felperes könyveléssel rendelkezett, negyedéves és éves beszámolót kellett készíteni a számviteli jogszabályok alapján, jogosult volt tehát ellenőrizni ezt a területet. A forgalmi kedvezmény mértékére kiható blanketta szerződések a felperesi gyógyszerárban rendelkezésre álltak, a beszállító a felperes e-mail címére küldte meg az alperes nevére szóló repülőjegyeket és vouchereket. A munkáltató képviselője a gyógyszerár irodájába bemehetett, a felperesi e-mailt megnézhetette.

[33] Felperes több menthető okra hivatkozott, így az alperes kötelezettségszegésére és arra is, hogy a beszállítótól kapott 12 darab elszámolás nem volt alkalmas az igénye felismerésére. Önmagában az alperes kötelezettségszegése (az utazás és a résztvevők kijelölésére vonatkozó jog megvonása) nem eredményezi azt, hogy a felperes akadályozva lett volna az adatok, információk beszerzésében, vizsgálat lefolytatásában, annak eredményeként tett megállapítása során felmerülő igénye érvényesítésében, mert az alperestől függetlenül rendelkezésre álltak azok az adatok, amelyek alapján vizsgálatot kezdeményezhetett volna a keretszerződésben meghatározott forgalmi kedvezmény és a ténylegesen nyújtott kedvezmény közötti eltérés okán.

[34] A törvényben előírt negyedéves és éves beszámolók elkészítésekor megjelent a keretszerződés alapján nyújtandó, és a ténylegesen nyújtott kedvezmény mértéke, így azok eltérése észlelhető volt. A felperesnek az önhibából előálló passzivitása nem minősül az elévülési idő nyugvása szempontjából menthető oknak. Így azt kellett megállapítani, hogy a felperes abban a helyzetben volt, hogy a hiányosságokat észlelhette, annak okát feltárhatta, azaz az igényét felismerhette, így nem volt akadályozva az igényérvényesítésben sem.

[35] Az alperes elismerte, hogy 2016. szeptember 1-jén esedékes 330.000 forint követelés nem évült el, így ezen összeg megfizetésére kötelezte az alperest.

[36] A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, miszerint a munkáltatói jogkört gyakorló személyt szóban tájékoztatta a blanketta szerződésekről, mert azt sem a nevezett személy, sem más tanúk nem támasztották alá. Alaptalan ezért az alperes azon hivatkozása, hogy a tájékoztatás megtörténte miatt a kárfelelőssége (kötelezettségzegése hiányában) nem állt fenn.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes felülvizsgálati ellenkérelme

[37] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes 5.025.904 forint és annak kamata megfizetésére kötelezését igényelte.

[38] Megsértett jogszabályhelyként az Mt. 6. § (2) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 52. § (1) bekezdésének c) d) és e) pontját, 286. § (4) bekezdését, valamint a Ptk. 1:4. § (2) bekezdését és a Ptk. 6:24. §-át jelölte meg.

[39] Érvelése szerint a másodfokú bíróság a közhiteles nyilvántartásban ellenőrizhető, és a felperes által az elsőfokú eljárásban előterjesztett és bizonyított tényekkel ellentétes megállapítást tett az elévülés kezdő időpontja tekintetében. Eljárási jogszabályt is sértett, nevezetesen a Pp. 237. §-át, 263. §-át és a 279. §-ban foglaltakat.

[40] A felperes az EH 2004.1120. döntésben foglaltakra és a BH 2008.247. számú eseti döntésre hivatkozott.

[41] Érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése szerinti alapelvet, mert a másodfokú bíróság által is elfogadott tényállás szerint alperes felróható, jogellenes, az Mt. 6. § (2) bekezdés, 8. § (1) bekezdés, 52. § (1) bekezdés c) d) és e) pontja szerinti alapvető, a munkaviszonyából eredő kötelezettségének szándékos megszegésével járt el akkor, amikor általa tudottan a felperesi munkáltató engedélye nélkül, a saját javára szóló szerződéseket kötött, majd azokat szintén szándékosan a munkáltató elől elhallgatta.

[42] Az alperes jogellenes, szándékos és felróható magatartása vezetett oda, hogy a felperes nem volt abban a helyzetben, miszerint az Mt. 286. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül érvényesítse igényét.

[43] Az elévülésre vonatkozóan az Mt. által nem szabályozott kérdésekben a 286. § (4) bekezdése szerint a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Így a Ptk. 6:24. §-a irányadó az elévülés nyugvása tekintetében a Ptk. alapelveivel összhangban.

[44] A Ptk. 1:4. § (2) bekezdése szerinti alapelv figyelmen kívül hagyása az azt felhívó Mt. 286. § (4) bekezdésével ellentétes. Jogszabálysértő az alperes bizonyított magatartásának a másodfokú ítélet szerinti értékelése az Mt. 6. § (2) bekezdésével, 8. § (1) bekezdésével és 52. § (1) bekezdés c) d) és e) pontjával is, mert a másodfokú bíróság ezen jogszabályhelyek mindegyikének megsértését megvalósító alperesi magatartást nem értékelte az elévülés nyugvásának okaként, illetve az elévülés nyugvásának figyelmen kívül hagyásával alperes ezen törvényi rendelkezésekkel ellentétes magatartását a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése ellenére jogvédelemben részesítette az ítélet megváltoztatásával.

[45] Az alperes rejtegette azokat a dokumentumokat, amelyek felperes tudomására jutása a munkaviszonya Mt. 78. §-a szerinti, azonnali hatályú felmondással való megszüntetésével és vele szemben munkáltatói kártérítési igény érvényesítésével járt volna. Ez a magatartás vezetett az elévülés nyugvását okozó tényhelyzethez.

[46] Azzal is adós maradt a másodfokú bíróság, hogy milyen negyedéves beszámolók készítésére lett volna köteles a felperes a számviteli szabályok szerint, jogszabályhelyet sem jelölt meg. Negyedéves beszámoló készítési kötelezettséget a számviteli szabályok nem írnak elő a felperes számára.

[47] Amennyiben elfogadható és megalapozott lenne az az érvelés, hogy az éves beszámolók készítésekor felperesnek észre kellett volna venni az eltéréseket, akkor is megalapozatlan a másodfokú bíróság azon rendelkezése, amely a 2016. szeptember 1-jei szerződésmódosítással okozott kárra szűkítette le az alperes el nem évült kárfelelősségét. A felperes 2015. évi beszámolójának elfogadására 2016. május 30-án került sor, míg az alperessel szembeni igényt 2019. április 29-én terjesztette elő. Így a 2015. évben történt károkozások akkor sem évültek el, ha a beszámoló elfogadásakor felperesnek fel kellett volna ismernie az alperes károkozásának következményeit.

[48] Az első fokon eljáró bíróság a tényállás részletes feltárásával a tényállást helyesen állapította meg, és helyes jogi következtetést vont le, a másodfokú bíróság döntése részben téves.

[49] A másodlagos felülvizsgálata kérelem szerint, amennyiben elfogadnánk a másodfokú bíróság azon érvelését, hogy legkésőbb az éves beszámoló elkészítésekor felperesnek valamennyi olyan adat rendelkezésére állt, amelynek alapján belső vizsgálattal feltárhatta volna az alperesi károkozást, akkor sem évültek el a 2015. február 10-én, augusztus 19-én, augusztus 20-án, 2016. március 17-én és szeptember 1-jén aláírt szerződésmódosítások, így pedig a kártérítés mértéke 5.025.904 forintban mindenképpen

meghatározható. A felperes 2015 évi beszámolójának elfogadására 2016. május 30-án került sor, míg az alperessel szembeni keresetet felperes 2019. április 29-én terjesztette elő, így legalább ezen összeg erejéig fennáll a felelőssége.

[50] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Érvelése szerint a másodfokon eljáró bíróság részéről jogszabálysértés nem történt.

[51] A felperes által hivatkozott Mt. 6. § (2) bekezdés, Mt. 8. § (1) bekezdés, 52. § (1) bekezdés c) d) e) pontjában írt rendelkezéseket a másodfokú bíróság ítélete nem sértheti, mert a fellebbezés korlátaira figyelemmel az elévülés kérdéskörével foglalkozott csak, ezen szabályok pedig a munkavállalói kötelezettségek körében fogalmaznak meg előírásokat, és nem tartalmaznak rendelkezést az elévülésre. A munkavállalói kötelezettségszegés a kártérítésnek lehet jogalapja, önmagában a munkavállaló kötelezettségszegése pedig nem jelenti az elévülés nyugvásának megállapíthatóságát.

[52] A másodfokú ítélet a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésében írt szabályokat azért sem sértheti, mert a Ptk. ezen rendelkezései eleve nem is alkalmazhatóak munkajogi jogvitákban. Az Mt. tételesen felsorolja azon Ptk. rendelkezéseket, amelyek a munkajog világában irányadóak. Az Mt. 9. § (1) bekezdés, 31. §, 160. §, 177. §, 288. § (6) bekezdés, 229. § (8) bekezdése tartalmazza tételesen, hogy mely Ptk. rendelkezések alkalmazhatók. Ezen felül Ptk. szabály nem vonatkozik elévülésre.

[53] Az Mt. 286. § (4) bekezdése utaló szabály a Ptk. elévülésre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazhatóságára, ezért a másodfokú ítélet nem jogszabálysértő.

[54] A Ptk. 6:24. §-ban írt rendelkezéseket sem sérti a másodfokú ítélet, mert a felperes oldalán nincs olyan menthető ok, amely az elévülés nyugvását jelenthetné. A perbeli időszakban négy gazdasági évet érintő szerződésmódosítások történtek. Az elévülés nyugvása csak az igényt érvényesítő oldalán felmerülő menthető ok esetén lehetséges. A felperesnek rendelkezésre állt minden olyan adat, amelyből legalább az megállapítható lett volna, hogy a cég neve1 Zrt. részéről érkező jutalékok összegével probléma lehet. Alperes a szerződéseket nem rejtette el, azok a gyógyszerárban felperes által sem vitatottan megvoltak, és alperesnek a munkaviszonya megszűnése után erre lehetősége sem volt. Alperes a munkaviszonyának megszűnésekor sem tüntette el a szerződéseket annak ellenére, hogy ezt is megtehetette volna. Alperes nem titkolt el semmit, ezért úgy véli, hogy a perben hivatkozott, és felperessel fennállt konfliktusa miatt került ez az ügy napirendre.

[55] A másodfokú ítélet az EH 2004.1120. eseti döntésben írtakat sem sérti, mert a felperes rendelkezésére állt az összes adat, amelyre szüksége volt igényének érvényesítéséhez. Az, hogy személy1 a szerződésmódosításokról tudott vagy nem, annak nem az elévülés, hanem az alperes kártérítési felelősségének jogalapját illetően van jelentősége.

[56] A felperes másodlagos kérelme tekintetében is téved, mert a másodfokú bíróság a tudomásszerzés legkésőbbi időpontjaként jelölte meg a 2015 évi beszámoló elfogadását, de a kártérítési igény a kár bekövetkezésekor nyílik meg, így a cég neve1 Zrt. negyedévente elküldött elszámolását a felperes megismerhette, előle adat nem volt elzárva.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[57] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

[58] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, figyelemmel a Pp. 523. §-ban foglaltakra is.

[59] A másodfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között eljárva kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a kártérítési követelés érvényesítése tekintetében az elévülés nyugvása bekövetkezett-e. Ebből következően a Kúria is eljárása során ezen körülményt értékelhette.

[60] A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 237. §-a megsértését alaptalanul panaszolta. Az elsőfokú bíróság kioktatási kötelezettségének megfelelően eleget tett, ezt ítéletének [102] és [104] pontjában is helyesen rögzítette.

[61] Ugyancsak megalapozatlanul sérelmezte a felperes a Pp. 263. §-nak és 279. §-nak megsértését is. Az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, azon a másodfokú bíróság nem változtatott, az anyagi jogi mérlegelése (az elévülés nyugvásának Ptk. 6:24.§ (1)-(2) bekezdés szerinti értéklése) volt eltérő az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest. Mindez pedig eljárásjogilag nem volt jogszabályba ütköző.

[62] Anyagi jogi szempontból jelen eljárásban az Mt. 286. § (4) bekezdésében foglaltaknak volt jelentősége figyelemmel a Ptk. 6:24. § (1) (2) bekezdésében foglaltakra is, amely szerint, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik. Ha az elévülés nyugszik, az akadály megszűnésétől számított egy éves – egy éves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén három hónapos – határidőn belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt vagy abból egy évnél – egy éves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén három hónapnál – kevesebb van hátra.

[63] Az irányadó tényállás szerint az alperes a cég nevei Zrt-vel mint beszállítóval jogosult volt a (kedvezmények mértékét is érintő) szerződésmódosítások megkötésére, azonban azzal is tisztában volt, hogy azokról személyi felperesi ügyvezetőt mint felettest tájékoztatnia kell, engedélye birtokában köthető csak megállapodás. Mindezt azonban az alperes elmulasztotta, azon hivatkozását, hogy az első (és a további) üzleti ajándékkal érintett szerződésmódosításról a felettest tájékoztatta, bizonyítani nem tudta. Ebből következően a munkáltatónak ezen szerződés módosítások meglétéről, illetve azok tartalmáról nem volt tudomása.

[64] Peradat, hogy az alperes a szerződésmódosításokat felperes részéről saját irodájában egymaga tette, arról nem tájékoztatott senkit, így azok hiába voltak egy dossziében – több

más szerződéssel együtt – lefűzve az alperes külön helyiségében, az azokról szóló tájékoztatás hiányában nyilvánvalóan senki nem kereste ezen megállapodásokat, illetve nem ellenőrizte a tartalmukat.

[65] Helyesen mutatott rá arra az elsőfokú bíróság, hogy az alperes jogviszonyának megszűntetésekor sem számolt be a szerződés módosítások meglétéről, nem kérte az iratok tételes átadás-átvételét.

[66] Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a szerződések tartalmáról, az abban foglalt ajándékokról utazásokról munkatársait sem tájékoztatta, azt előttük eltitkolta, noha azok tartalma szerint az utazásokon a felperes által kijelölt, bármely munkavállaló részt vehetett volna. Az alperes a munkáltató és a munkatársak előtt szándékosan eltitkolta ezen körülményt, a külföldi utakon való részvétel lehetőségét ezáltal kizárólag saját magának kívánta fenntartani.

[67] Jogszabálysértés nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a beszállító által nyújtott havi értesítők alapján a felperesnek nem kellett felismernie a szerződés módosítások meglétét, sem az üzleti ajándékok, utazások kiegyenlítését, mivel azok erre vonatkozóan külön adatokat nem tartalmaztak.

[68] A felperesnek a bevételek változásából önmagában nem lehetett felismernie az alperes saját részére elszámolt beszállítói juttatásait, mivel minden olyan évben, amikor az alperes a szerződésmódosítás alapján utazott, az ún. „egyéb” bevételek meghaladták azon évek bevételeit, amikor utazások nem történtek meg. E körben az elsőfokú bíróság okfejtése teljes körben helytálló volt. Emellett az eltitkolt szerződésmódosítások az engedmények és kedvezmények mértékét is érintették, és az alperes a felperest ezekről sem tájékoztatta.

[69] Alaptalan azon jogerős ítéleti következtetés, hogy a felperes képviselője a gyógyszerár irodájába bemehetett, és megismerhette az e-mail üzeneteket, illetve a szerződésmódosításokat, mivel a munkáltató ezek meglétéről tájékoztatást nem kapott, az alperes pedig gyógyszerár vezetőként élvezte a jogviszony megszűnéséig a munkáltató bizalmát. Életszerűtlen, hogy a felperes képviselője az alperesnek küldött e-maileket ennek megfelelően vizsgálat alá vonta volna.

[70] A felperes fellebbezésében konkrétan, a jogszabályhely megjelölésével nem hivatkozott arra, hogy negyedéves elszámolások történtek a felperesnél, általánosságban állította azok meglétét, illetve ebből levonhatóan azt a következtetést, hogy a munkáltató a számadatoknak teljeskörű ismeretében tudhatott a szerződés módosítások létéről. A másodfokú bíróság ítéletében ennek ellenére megállapította a beszámolók negyedévenkénti megtörténtét, ezt azonban jogszabályhely megjelölése és konkrét adatok nélkül tette, mindezen körülmény megléte nem volt bizonyított, így az alperes e körben előterjesztett védekezésének nem lehetett alapja.

[71] Peradat, hogy a felperes 2018. október 9-én kapott részletes választ és kimutatást a beszállítótól az alperes egymaga által megkötött szerződés módosításokról, illetve az általa igénybe vett utazásokról, így ekkor került valójában abba a helyzetbe, hogy igényét

érvényesíteni tudja. Keresetlevelét az igényérvényesítéshez szükséges információk megszerzését követő egy éven belül nyújtotta be, amit még jogszerűen megtehetett.

[72] Az elsőfokú bíróság álláspontja volt ebben a körben helytálló, az általa megállapított összecszerúséget pedig az alperes sem vitatta, így ezen eljárásban ez volt az irányadó a kártérítés mértékét illetően (Mt. 179. § (3) bekezdés).

[73] A Kúria a másodfokú bíróság ítéletének a keresetet (másodfokon jogerős) 330.000 forintot meghaladó részében elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az alperest további 7.255.904 forint megfizetésére kötelezte (Pp. 424. § (3) bekezdése).

[74] A felperes felülvizsgálati kérelme eredményre vezetett, ezért az alperes köteles a másodfokú és a felülvizsgálati eljárással felmerült költsége megfizetésére a 83. § (1) bekezdése alapján. A másodfokú és a felülvizsgálati eljárás költségének mértékét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (5) bekezdése alapján határozta meg.

[75] A pervesztes alperes köteles fentiek alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 48. § és 50. §-a szerint le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

[76] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyalás tartása nélkül bírálta el a Pp. 420. §-ra figyelemmel.

[77] A további felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. július 13.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró,

Dr. Stark Marianna s.k. bíró